

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології та педагогіки
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра загальної психології та психодіагностики**

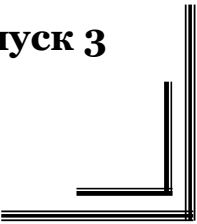

**Актуальні питання
психологічної
науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 3

Рівне - 2010

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. – Випуск 3. – Рівне: РДГУ, 2010. – 184 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Редакційна колегія:

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ;

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Литвиненко С.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Безлюдна В.І. – кандидат педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Корчакова Н.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Павелків В.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Рудь Г.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Созонюк О.С. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 9 від 30 квітня 2010 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2010

Зміст

<i>Вступ</i>	8
<i>Агеева Ю.</i> Подолання проявів тривожності у дітей молодшого шкільного віку	9
<i>Александрова Є.</i> Психологічні основи формування моральної свідомості та самосвідомості дітей молодшого шкільного віку	10
<i>Александрова І.</i> Психологічний аналіз агресивної поведінки підлітків.....	12
<i>Андріюк Н.</i> Дослідження впливу тривожності на психофізіологічний стан молодшого школяра.....	15
<i>Балицька Н.</i> Причини виникнення труднощів у спілкуванні підлітків.....	17
<i>Беднарська І.</i> Психологічний аналіз соціально-дезадаптованої поведінки.....	19
<i>Бенедюк О.</i> Психологічні особливості життєвої перспективи соматично хворих осіб.....	22
<i>Бубнова О.</i> Психологічні особливості прояву агресії у підлітковому віці	23
<i>Ващук Т.</i> Прояви наслідків сімейної депривації у дітей раннього віку	25
<i>Галабурда Л.</i> Психологічний аналіз девіацій у поведінці підлітків.....	27
<i>Горкун М.</i> Саморегуляція діяльності вчителя у кризових ситуаціях педагогічної взаємодії.....	29
<i>Грибенко Н.</i> Методи оцінки ефективності різних видів реклами.....	30
<i>Гудз А.</i> Самооцінка як чинник адаптації дитини до навчальної діяльності	32
<i>Діжурко Ю.</i> Ціннісні орієнтації молодших школярів.....	35
<i>Демчук Н.</i> Психологічні особливості формування мотивації до навчання в молодшому шкільному віці	38
<i>Демчук О.</i> Особливості формування життєвої компетентності у системі професійної освіти майбутніх психологів.....	39

Актуальні питання психологічної науки

<i>Дем'янчук Т.</i> Визначення типів ставлення студентів до оточуючих та їх динаміка під впливом навчання у ВНЗ	41
<i>Дундюк К.</i> Проблема відносин батьків і дітей у психології.....	44
<i>Дячук О.</i> Особливості мотивації наукової діяльності студентів	46
<i>Жарська Т.</i> Прояв тривожності у студентської молоді	48
<i>Железнюк В.</i> Психологічні чинники становлення девіантної поведінки у підлітковому віці	50
<i>Жигadlo I.</i> Психологічні умови подолання особистісної тривожності учнів початкових класів	52
<i>Збанацька А.</i> Психологічний аналіз особливостей невротизації підлітків	53
<i>Карнаух В.</i> Психосоціальні чинники адиктивної поведінки підлітків	55
<i>Кирилюк М.</i> Особливості психологічної адаптації до умов професійної діяльності практичного психолога.....	58
<i>Кириченко О.</i> Психологічні особливості конфліктів у системі родинних відносин «батьки-діти»	60
<i>Кінчур М.</i> Батьківство як психологічна проблема та спосіб самореалізації.	62
<i>Ковалець А.</i> Особливості соціальної компетентності студентів вищої школи.....	64
<i>Козачук О.</i> Формування гомогендерної сексуальної ідентичності	66
<i>Козішкурт У.</i> Ірраціональні страхи	68
<i>Колосяк Л.</i> Рівні становлення етнічної свідомості у юнацькому віці .	70
<i>Кондрась Н.</i> Складові психолого-педагогічного супроводу дитини після розлучення батьків	72
<i>Корнієнко А.</i> Особливості проявів шкільних страхів у молодшому шкільному віці	73
<i>Кравець В.</i> Психологічна сутність поняття соціально-психологічної адаптації студентів	75
<i>Лащук І.</i> Психологічний аналіз проблеми „Я” образу особистості	77

<i>Левшунова К.</i> Психологічні особливості взаємодії тренера і гравців футбольної команди.....	79
<i>Лещенко О.</i> Комунікативна читацька компетентність як фактор взаємодії з художнім текстом.....	81
<i>Лисяк О.</i> Форми прояву внутрішньоособистісного конфлікту	83
<i>Лукашук С.</i> Емоційно-ціннісне самостановлення в юнацькому віці як проблема теоретичного аналізу.....	84
<i>Лясковець Т.</i> Проблеми якості життя студентів природничих та гуманітарних спеціальностей.....	86
<i>Мазорчук І.</i> Детермінанти та психологічні особливості агресивної поведінки в підлітковому віці	87
<i>Майстренко Є.</i> Вплив стресу на виникнення психосоматичного захворювання.....	90
<i>Манзик О.</i> Становлення особистості психолога як суб'єкта життєтворчості	92
<i>Мартинюк Т.</i> Психологічний аналіз розвитку самосвідомості особистості молодшого школяра	97
<i>Мартинюк О.</i> Соціалізація дітей з діагнозом ДЦП за допомогою ігрових методів, як інноваційної технології соціальної роботи.....	98
<i>Марчук В.</i> Страхи дітей молодшого шкільного віку, причини їх виникнення та наслідки	100
<i>Марчук В.</i> Роль особистісної рефлексії у розвитку пізнавальної активності підлітків	102
<i>Мачука О.</i> Психологічні особливості типів читачів.....	105
<i>Мельничук О.</i> Психологічні особливості подружньої сумісності пар.....	107
<i>Миронець Ю.</i> Відповідальність, як умова розвитку „почуття дорослості” у підлітків.....	110
<i>Мирончук А.</i> Психофізіологічні складові творчості особистості з особливими потребами: теоретико-практичні аспекти	112
<i>Миронюк Л.</i> Емоційні порушення при алкогольній залежності	115
<i>Оверчук О.</i> Психологічний аналіз депресивності підлітків	117

Актуальні питання психологічної науки

Онищук О. Особливості особистісної рефлексії у підлітковому віці ..	119
Опанасюк О. Формування мовленнєвої компетенції особистості майбутніх психологів.....	121
Палазнюк В. Професійна адаптація викладачів-початківців педагогічних ВНЗ.....	122
Панасюк І. Соціально-психологічна проблема розвитку емпатії у студентів-психологів.....	124
Перепельця Г. Вплив сімейних конфліктів на формування особистості.....	125
Петруняк Н. Психологічні детермінанти та закономірності виникнення страхів у дітей дошкільного віку	127
Пивоварчук Т. Психологічна сутність комунікативного підходу при вивченні іноземної мови	128
Пігаль Н. Організаційні основи догляду за психічно хворими з інтелектуальними розладами	130
Подерня О. Психологічний супровід дітей з особливими потребами .	133
Полищук К. Психологічні особливості прояву агресії у підлітковому віці	135
Полюшкевич О. Професіоналізація як чинник особистісної динаміки персоналу МНС.....	137
Ревко Н. Дослідження характеристик когнітивного стилю учнів загальноосвітньої школи.....	139
Романович О. Особливості гендерної соціалізації дітей дошкільного віку	141
Романчук І. Вплив тривожності на формування особливостей поведінки підлітків.....	144
Руденко А. Психологічний аналіз копінгів військовослужбовців у стресових ситуація	145
Рудика І. Психологічні особливості розуміння навчального матеріалу студентами вищої школи	147
Самолук А. Психологічні особливості засвоєння студентами навчального матеріалу	149

Сидоришина Н. Психологічний аналіз поведінки підлітків у стресовій ситуації.....	151
Смоляк А. Прояви альтруїзму в підлітковому віці.....	153
Соломонян Н. Особливості формування Я-образу у дітей старшого дошкільного віку.....	156
Станіславів Н. Брехня як норма сучасності.....	159
Стасюк С. Психологічні особливості розуміння художніх творів як особливого виду інформації.....	160
Тищенко І. Психологічний аналіз дитячих страхів.....	163
Ткач Т. Вплив індивідуально-типологічних особливостей на вибір способу досягнення мети.....	165
Федорчук Є. Психологічні фактори емоційної дезадаптації молодших школярів.....	167
Фурда Т. Гендерні відмінності в сприйманні оточуючого світу.....	169
Фурманець В. Вплив сім'ї на особистість підлітка та його саморозвиток.....	171
Харковець Н. Формування позитивної Я-концепції особистості майбутнього практичного психолога.....	174
Харчук Г. Психологічний аналіз міжособистісної взаємодії у підлітковому віці.....	175
Хлевнюк С. Актуальні проблеми психологічного забезпечення психічного та фізичного здоров'я студентів.....	177
Швайчук В. Розвиток пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами ігрових психотехнік.....	179
Яцечко Я. Причини виникнення роздратованості у процесі міжособистісної взаємодії.....	181

Актуальні питання психологічної науки

часто розуміє, що боятися не варто, але нічого з собою вдіяти не може. Трапляються випадки, коли люди позбувалися своїх фобій самостійно, з допомогою самонавіювання, але таких прикладів небагато.

Немає двох однакових фобій — за кожним страхом стоїть свій пусковий механізм, своя причина, тому, найкраще звернутися по допомогу до фахівця. Психотерапевтична корекція і медикаментозне лікування проводиться тільки лікарем психіатром-психотерапевтом або спільно з клінічним психологом.

Насамперед, потрібно провести докладну діагностику хвороби, а потім підібрати лікування, яке має включати поєднання спеціальних психотерапевтичних методик та медикаментів. Лікування страхів вимагає детального вивчення всіх психосоматичних проявів захворювання, оскільки психічні порушення нерідко взаємозв'язані з патологічними відхиленнями у функціонуванні внутрішніх органів людини. З психотерапевтичних методик при лікуванні страхів в основному застосовують поведінкову і раціональну психотерапію, а також нейролінгвістичне програмування.[2]

Список використаних джерел

1. Д.Ольшанский Страх. // Диалог - 1991 - №5, с. 35
2. Психологічна енциклопедія О.М.Степанов.-К.: «Академвидав» 2006
3. Ф.Риман Основные формы страха. —М.:Алетейя, 1999р.
4. Эмоции, страх, стресс.//Вопросы психологии. – 1989. - №4. – С. 12 - 16.
5. Список фобій (www.phobialist.com)

УДК 159.9

РІВНІ СТАНОВЛЕННЯ ЕТНІЧНОЇ СВІДОМОСТІ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Колосюк Лілія, аспірант РДГУ

Керівник: Павелків Р.В., доктор психологічних наук, професор

Частотний аналіз значень, які використовують юнаки та юнки для опису власної та інших етнічних груп дозволив сформулювати припущення про існування різних рівнів детермінації етнічної свідомості у юнацькому віці: потребового та ціннісного. Ідея наявності різних рівнів свідомості, і, відповідно, діяльності особистості, що різняться внутрішніми спонуками, є достатньо розвиненою у вітчизняній і закордонній психології.

Потребова детермінація етнічної свідомості полягає у таких особливостях засвоєння етнічних значень суспільної свідомості та продукуванні індивідуальних етнічних смислів, коли ці

взаємопов'язані процеси відбуваються у причинній обумовленості потребою сферою особистості. Важливими та визначальними є такі етнічні значення, які вважаються ознакою, причиною або наслідком задоволення потреб індивіда. На цьому рівні індивід є найбільш залежним від певного кола зовнішніх умов, за допомогою яких реалізуються та задовольняються його потреби.

При аналізі етнічної свідомості у юнацькому віці було звернуто увагу на ряд суттєвих моментів, один з яких – зміст та змістовий розподіл етнічних значень (стереотипів суспільної етнічної свідомості)¹. Змістові і структурні відмінності у етнічній свідомості юнаків різного віку, рівня освіти, ступеня етнічної поінформованості а також пересічних та обдарованих юнаків спонукали до пошуку детермінант становлення та розвитку етнічної свідомості.

Ціннісний рівень етнічної свідомості характеризується такими особливостями екстеріо- та інтеріоризації етнічних значень, коли їх основними внутрішніми детермінантами постають цінності людини. При цьому попередній рівень детермінації не зникає, він лише розширюється за рахунок заміни-перетворення потребою обумовленості ціннісною. Цінності є найбільш значимими для людини утвореннями, такими, що охоплюють не лише актуальні потреби, а й прагнення, ідеали людини, систему її особистісних смислів.

Особливості ціннісної детермінації етнічної свідомості у юнацькому віці визначаються не лише поінформованістю та ступенем зацікавленості у етнічній проблематиці, значний вплив рівень розвитку ціннісно-сислової сфери особистості, сформованість власної системи міжособистісного оцінювання.

Детермінантами етнічної свідомості юнацькому віці можуть виступати потреби, загальноприйняті суспільні цінності та індивідуальні цінності особистості. Динаміка етнічної свідомості у юнацькому віці полягає у поступовому ускладненні системи етнічних оцінювальних значень, переходу від потребою до ціннісної детермінації.

Отже, найбільший вплив на ускладнення етнічної свідомості у юнацькому віці має рівень розвитку ціннісно-сислової сфери особистості, а також поінформованість юнаків та юнок про особливості життя, побуту, взаємин і історію як своєї власної так і іноетнічних груп та ступінь зацікавленості юнаків у такій інформації.

Список використаних джерел

1. Божович Л.И. Этапы формирования личности в онтогенезе // Вопр.психол. 1979. - N4. - С.23-34.

УДК 159.9

СКЛАДОВІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДИТИНИ ПІСЛЯ РОЗЛУЧЕННЯ БАТЬКІВ

Кондрась Наталія, магістрант ВМУРоЛ «Україна»

Керівник: Назаревич В.В., кандидат психологічних наук, доцент

Частота розлучень в усьому світі, в тому числі і в нашій країні, досягає високого рівня і продовжує збільшуватися, що спричиняє серйозну занепокоєність громадськості.

При нинішній кількості розлучень щорічно з'являються сотні тисяч дітей — які залишаються позбавлених батьківського виховання.

Розпад сім'ї, викликаний розлученням, завжди приносить глибоке потрясіння і залишає у дитини міцну образу, яку можна лише пом'якшити. Це явище - істотна суспільно-виховна проблема.

У дитини, батьки якої розлучилися формується «непродуктивна (захисна) адаптація до життя — фіксована, негнучка побудова нею відносин із собою, своїми близькими (у середині сім'ї) і із зовнішнім світом; спроби вирішити важку життєву ситуацію неадекватними для неї (ситуації) способами. Такий тип адаптації „включає“ дія психологічного механізму «опору змінам». Щоб перебороти його, необхідна тривала, добре спланована робота команди фахівців.

Формою надання такої допомоги може стати спеціально організований процес супроводу - особлива форма тривалої психолого-педагогічної допомоги.

Супровід — це система професійної діяльності психолога, спрямованої на створення соціально-психологічних умов для вирішення дитиною завдань, що виникають [1].

Основною метою ППС є допомога в адаптації до нової ситуації, що склалася в сім'ї, рішуче змінити обстановку, в умовах якої формується особистість, знешкодити або нейтралізувати ті чинники, які негативно впливають на дитину.

Основні етапи супроводжуючої роботи: **1-й** — етап постановки проблеми;

2-й — уточнення проблеми — проведення поглибленої психодіагностики; **3-й** — вирішення проблеми.

Завдання психолога — створювати умови для продуктивного руху дитини, допомагати їй робити свідомі особисті вибори, конструктивно вирішувати конфлікти, засвоювати найбільш значимі й ефективні методи пізнання, спілкування, пізнаючи себе й інших.